

Dietrichsteinové, Mensdorff-Pouilly

recenze knihy

Kniha **Dietrichsteinové, Mensdorff-Pouilly – spříznění s králi** je nejnovější v řadě „šlechtických“ monografií od Pavla Juříka. Autor tentokrát píše o významných a příbuzensky propojených rodech, jejichž členové v zemích Koruny české a Československu zanechali výrazný odkaz. Obdobně jako ve svých předchozích publikacích text rozděluje na rodové dějiny i přehled vlastněných sídel a podrobně předkládá historii Dietrichsteinů i Mensdorffů-Pouilly, ale někdy používá zkreslující hodnocení.

V souvislosti s kardinálem Františkem z Dietrichsteina vykládá rekatolizační proces tak, že tento prelát byl zastáncem mírného přístupu k jinověrcům, ale o několik stran dále sděluje, že Dietrichstein přistoupil k ostré protireformaci. Juřík se nezmiňuje ani o tzv. dragonádách, kdy nařízeným pobytem vojenských jednotek byl odpor nekatolíků brzy potlačen (přítomnost vojáků byla ekonomicky neúnosná). Ohledně posledního majitele zámku v Mikulově, kterým byl Hugo Alexandr kníže von Dietrichstein zu Nikolsburg hrabě Mensdorff – Pouilly, odvozuje jeho odpor k nacismu (během Hitlerovy návštěvy města 8. října 1938 uzavřel zámecký areál), ale pokud v roce 1944 (!) s povolením úřadů vycestoval (a část rodových sbírek odvezl) do Argentiny, tak jako říšský občan nebyl perzekuován a na soudní spory jeho dcery Olgy Marie Mercedes von Dietrichstein Mensdorff – Pouilly lze nahlížet z úhlu těchto událostí.

Autor uvádí mnohé údaje o společenské, ekonomické, vojenské, kulturní a diplomatické působnosti členů obou rodů v rámci c. k. monarchie i několika evropských zemí a podrobně popisuje příbuzenské vztahy mj. s anglickou královskou rodinou a dále vzájemné spříznění (sňatky Alexandriny z Dietrichsteina s Alexandrem Mensdorffem-Pouilly a Terezie z Dietrichsteina s Alfonsem Bedřichem Mensdorffem-Pouilly). Textové pasáže obsahují i množství snímků obrazových, grafických a kresebných portrétů, vedut rodových sídel i unikátních fotografií (např. interiérů zámku v Mikulově v podobě před požárem v roce 1945) a aktuálního stavu hradů i zámků (Mikulov, Boskovice, Budyně nad Ohří, Dolní Kounice, Helfštýn, Chotělice, Libochovice, Lipník nad Bečvou, Nečtiny, Přibyslav, Židlochovice aj.) či městských paláců (Brno, Praha, Vídeň).

Grafická úprava dotváří příznivý dojem z publikace, ale její informativní hodnotu ovlivňují faktická pochybení: kardinál František z Dietrichštejna nebyl guvernérem Moravy, ale jejím gubernátorem, Albrecht z Valdštejna nezemřel 24. února 1634, ale o den později, císař Maxmilián II. nežil v letech 1503 – 1564, ale 1527 – 1576, císař Leopold I. je na jednom z portrétů popsán jako Leopold II. a také se lze dočíst, že Hugo Mensdorff-Pouilly (1929 – 2023), který se zasloužil o důkladnou renovaci zámku v Boskovicích, jej po restituci zpřístupnil veřejnosti. Tuto památku bylo možné navštívit již před rokem 1989 – mj. zde sídlilo Muzeum Boskovicka a několik místností bylo zařízeno dobovým mobiliářem.

Po četbě této publikace lze nabýt dojmu, že v porovnání s rodem Mensdorffů – Pouilly, který zachoval loajalitu Československu v době nacistické okupace a po letech 1948 i 1968, kdy ve vlasti zůstali Alfons Karel Mensdorff – Pouilly (1891 – 1973), jeho syn Hugo (1929 – 2023) i Alfons Mensdorff – Pouilly (nar. 1948) z chotělické linie - významný animátor loutkových filmů, je Pavel Juřík vůči některým potomkům vzešlých z hlavní linie Dietrichsteinů, poněkud smířlivým.

Pavel Juřík: Dietrichsteinové, Mensdorff-Pouilly – spřízněni s králi, ISBN: 978-80-284-0134-4, 168. str., 1. vyd., Euromedia Group a. s. v edici Universum, Praha – rok 2024.

Autor textu: Stanislav Vaněk